

12 מרץ 2019
ה' אדר ב תשע"ט

הנחיות מנחות לתכנון וביצוע תשתיות בקרבת נחל

רשות ניקוז ים המלח – מהדורה 1

הקדמה:

לפי תכנית מתאר ארצית 3/ב"3:

סעיף 8.2: "מוסד תכנון הדן בתכנית החלה בתחום עורק ראשי, רצועות המגן וההשפעה שלו, בתחום עורק משני ורצועות המגן שלו ובתחום פשטי הצפה המסומנים בתשריט, למעט תכניות שאין בהן שינוי בפני הקרקע, ידון בה רק לאחר קבלת חוות דעת רשות הניקוז שהתכנית בתחומה"

סעיף 8.7: "תכנית הכוללת חציית עורק על ידי קווי תשתיות, דרכים ומסילות ברזל, תאושר רק לאחר קבלת חוות דעת של רשות הניקוז שתכנית חלה בתחומה."

מסמך זה בא לפרט הנחיות מנחות של רשות ניקוז ים המלח בנושא תכנון וביצוע בתחום או בקרבת נחל אשר בתחום שיפוט הרשות.

על המתכנן להתייחס להנחיות מסמך זה ולהביאם לידי ביטוי בתכנית המוגשת לאישור. יישום ההנחיות בתכנית הבקשה אינו בהכרח מחייב אישור הבקשה!

הגדרות:

<u>"נחל"</u>	כהגדרתו בתמ"א 34 ב"3: "גיא, ערוץ או אפיק שזורמים בו מים משך כל השנה או בחלקה"
<u>"עורק"</u>	כהגדרתו בחוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח 1957: "נהר, נחל, ערוץ, תעלה, שקע וכל אפיק אחר, בין טבעיים לבין מותקנים או מוסדרים, שבהם זורמים או עומדים מים, תמיד או לפרקים"
<u>"נחל ראשי"</u>	כהגדרת "עורק ניקוז ראשי" בתמ"א 34 ב"3: "עורק אליו מתנקזים עורקים משניים ובו ספיקת התכן גדולה כמסומן בתשריט (התמ"א) בקו כחול עבה"
<u>"נחל משני"</u>	כהגדרת "עורק ניקוז משני" בתמ"א 34 ב"3: "עורק בו ספיקת התכן בינונית או נמוכה כמסומן בתשריט (התמ"א) בקו כחול דק"
<u>"פשט הצפה"</u>	כהגדרתו בתמ"א 34 ב"3: "שטח בו זורמים או עומדים מים, באופן קבוע או לפרקים, כתוצאה מזרימת מים שהעורק אינו מצליח להעביר"
<u>"רצועת מגן"</u>	כהגדרתה בחוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח 1957: "רצועות קרקע לאורכן של שתי גדות עורק"
<u>"רצועת השפעה"</u>	כהגדרתה בתמ"א 34 ב"3: "רצועת קרקע בצמוד לרצועת המגן, שהפעילויות בהן עשויות להשפיע על תפקוד העורק או להיות מושפעת ממנו"
<u>"מהנדס הרשות"</u>	מהנדס רשות ניקוז ים המלח
<u>"הרשות"</u>	רשות ניקוז ים המלח

פרק א' - הנחיות כלליות:

1. תכניות לביצוע עבודות תשתית תת קרקעית מכל סוג בתחום נחל, שקיבלה את אישור רשות ניקוז ים המלח, תכלול את החזרת מצב הקרקע לקדמותו באופן מלא ובכל איזור העבודות.
2. המבקש יציג בתכנית הבקשה חתך תעלת החפירה לתשתית חוצה או מקבילה לנחל לרבות מידות עומק ורוחב, קטרי צינורות ושרוולים ופרט שכבות המילוי החוזר מחומר מובא ו/או מקומי.

פרק ב' – תשתיות חוצות נחל:

1. תשתיות תת קרקעיות המתוכננות בניצב לציר הזרימה של נחל, יתוכננו בעומק מזערי של 3 מ' מפני הקרקע הקיימת של נחל ראשי ו-2 מ' מפני הקרקע הקיימת של נחל משני או אחר.
האמור לעיל יהיה נכון בכל נקודה לרוחב חתך הנחל.
האמור לעיל אינו נכון לנחלים בעלי התחתרות פעילה – במקום זה יינתנו הוראות מיוחדות.
2. העומק המזערי להנחת קו תשתית כלשהי המונחת בתחום רצועת מגן ו/או השפעה של נחל הינו 1.2 מ' מפני קרקע קיימת.
3. לא תאושר תשתית על קרקעית המתוכננת בניצב לציר הזרימה.
4. על המתכנן להציג בתכנית פרטי הגנה על התשתית החוצה את הנחל מפני אירוזיה, לדוגמא שרוולים, כיסוי ב-CLSM וכ"ו – **כל תשתית החוצה נחל מחויבת בביצוע הגנה!**
ביצוע ההגנה יהיה לכל רוחב הנחל וגדותיו ו-5 מטרים נוספים מצדי הגדות.
במידה וגדת הנחל אינה מוחלטת, הקובע בעניין יהיה מהנדס הרשות בהתייעצות עם יועץ ניקוז מטעמו.
5. באחריות המבקש לבצע סימון בר קיימא בקצוות החצייה שבוצעה, הסימון ייעשה ע"י עמוד פלדה בגוון בולט בקוטר 10 ס"מ ובגובה 1 מ' מפני הקרקע ועליו שלט במידות 40/20 ס"מ בו מצוין שם התשתית החוצה ועומקו. העמוד ימוקם במרחק 5 מ' משתי הקצוות העליונים בחתך הנחל שנחצה.

פרק ג' – תשתיות מקבילות לנחל:

1. תשתיות תת ועל קרקעיות המתוכננות במקביל לציר הזרימה של נחל, יתוכננו במרחק מזערי של 25 מ' מקצהו העליון של גדת נחל ראשי ו-15 מ' מקצהו העליון של גדת נחל משני או אחר.
במידה והקצה העליון של גדת נחל אינו מוחלט, הקובע בעניין יהיה מהנדס הרשות בהתייעצות עם יועץ ניקוז מטעמו.
2. תכנון תשתיות על קרקעיות בתחום פשט הצפה, יחייב את המבקש בהגשת חוות דעת הידרולוג הכוללת התייחסות לגובה הזרימה במקום המבוקש בהסתברות של 1%.
במקרה זה התשתית תהיה בגובה של לפחות 1 מ' מגובה הזרימה המחושבת בהסתברות של 1%, כמו כן יתוכננו הגנות מתאימות לעמודי התמיכה של התשתית.
3. העומק המזערי להנחת קו תשתית כלשהי המונחת במקביל לציר נחל הינו 1.2 מ' מפני קרקע קיימת.

פרק ד' – מתקנים הנדסיים:

1. מתקנים הנדסיים מכל סוג דוגמת תחנת שאיבה, חדר לוחות חשמל, הידרנטים, מפרט מגופים, עמודים (חשמל, תאורה וכו'), שסתומי אוויר, שוחות בקרה מכל סוג, מבני עזר מכל סוג ועוד לדעת מהנדס הרשות יתוכננו מחוץ לעורך הניקוז ומחוץ לרצועות המגן.
2. עבור מתקנים הנדסיים העונים על סעיף 1 לעיל ונמצאים בתחום פשט הצפה של נחל, יש לקבל חוות דעת של הידרולוג הכוללת התייחסות לגובה הזרימה במיקום המבוקש והגנות נדרשות למתקן.
3. מהנדס הרשות רשאי לאשר ביצוע מתקן הנדסי בתוך עורך הניקוז ו/או ברצועת המגן אלא אם לא נמצא פתרון הנדסי אחר לדעתו.
במקרה זה על המבקש לשכור את שירותיו של מתכנן ניקוז שיתכנן הגנה לטווח ארוך על התשתיות המתוכננות ויעביר חוות דעת מקצועית בנושא.

הערות:

1. מהנדס הרשות רשאי לאשר בקשות חריגות שאינן עולות בקנה אחד עם ההנחיות המנחות שלעיל וזאת לאחר ששוכנע שלא קיימים פתרונות אחרים.
האמור בסעיף זה לא מחייב את מהנדס הרשות לאישור בקשות חריגות.
2. **האחריות המלאה והבלעדית לתכנון וביצוע תשתיות והגנות עליהן חלות על המבקש והגורמים המקצועיים מטעמו.**
3. על המבקש להבטיח גישה לכלים הנדסיים ורכבי תחזוקה לכל אורך ורוחב התשתית המתוכננת.
4. תינתן עדיפות לביצוע חציות לרוחב נחל באמצעות קידוח אופקי אינטגרלי (HDD).
5. תינתן עדיפות לביצוע מילוי חוזר בתעלות חציות נחלים באמצעות ריפוד וכיסוי התשתית בחול שכבת CLSM בגובה 150 ס"מ ומילוי חוזר בקרקע מקומית מהודקת ו/או אבנים גדולות עד למפלס מקורי.

בברכה,

שי בן-אבו
מהנדס הרשות